EUROPA-PARLAMENTET

2004 *2009*

Udenrigsudvalget

2005/0124(CNS)

11.5.2006

UDTALELSE

fra Udenrigsudvalget

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om forslag til Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder
(KOM(2005)0280 – C6-0288/2005 – 2005/0124(CNS))

Rådgivende ordfører (*): Cem Özdemir

(*) Udvidet samarbejde mellem udvalg – forretningsordenens artikel 47

PA_Leg

KORT BEGRUNDELSE

Europa-Parlamentet er altid gået forrest i bestræbelserne på at forbedre menneskerettighederne og garantere de grundlæggende frihedsrettigheder i EU og i verden. Derfor synes det at være på høje tid, at EU opretter det foreslåede agentur. Ved at oprette dette agentur vil EU nemlig sikre, at den formår at respektere menneskerettighederne i sine politikker. Ifølge sit mandat (artikel 6, stk. 2, i TEU samt chartret om grundlægende rettigheder) skal agenturet bestræbe sig på en tæt koordinering og et tæt samarbejde med Europarådet for at undgå enhver form for overlapning. Det skal således tage behørigt hensyn til den information og de undersøgelser, der udarbejdes af Europarådet, og til det arbejde, dette udfører, og navnlig til Europarådets mekanismer for overvågning af menneskerettighederne for at undgå, at der opstår uoverensstemmelser og indføres dobbelte standarder, som kunne risikere at svække den generelle beskyttelse af menneskerettighederne i Europa.

Agenturets vigtigste opgave bliver at sørge for, at EU-institutionerne og medlemsstaterne, når de træffer foranstaltninger inden for rammerne af Fællesskabets lovgivning, lever op til deres pligt til at overholde EU- og EF-lovgivningens bestemmelser om grundlæggende rettigheder i deres forskellige politikker. I den forbindelse er det nødvendigt at tage højde for muligheden af, at EU og dens medlemsstater som følge af EU- og international lovgivning kan blive holdt ansvarlige for handlinger, der krænker menneskerettighederne i tredjelande, og agenturet bør derfor have beføjelse til at se nærmere på enhver politik, som vil kunne afstedkomme et sådant ansvar. I denne sammenhæng vil agenturet kunne fungere som et tidligt advarselssystem om menneskerrettighedskrænkelser i tredjelande.

En anden opgave for agenturet vil bestå i at bistå EU med gennemførelsen af dens eksterne politikker, når disse kræver en vurdering af situationen med hensyn til menneskerettigheder i et tredjeland (artikel 3, stk. 4, i Kommissionens forslag). Agenturet skal også ifølge Kommissionens forslag (artikel 27) være åbent for deltagelse af lande, som Det Europæiske Råd har udpeget som kandidatlande eller potentielle kandidatlande med henblik på tiltrædelse af EU. Dette kan betragtes som en lektie fra tidligere udvidelser og skal hjælpe med at sikre kandidatlandene en mere glat integrering i EU. En lignende rolle vil agenturet få som følge af EU-aftaler med tredjelande (artikel 3, stk. 4) - navnlig tredjelande, som er omfattet af den europæiske naboskabspolitik - hvori der er fastsat en klausul om respekt for menneskerettighederne, som skal overholdes af begge parter.

Eftersom Europa-Parlamentet er direkte valgt af befolkningerne og sammen med Rådet er ansvarligt for at føre tilsyn med EU's forbindelser med tredjelande, bør det kunne gøre brug af agenturets tjenester og ekspertise, hvis det har brug for en kompetent vurdering.

Spørgsmålet om en styrkelse af agenturets uafhængighed samt om dets ansvar over for de europæiske institutioner bør behandles i samarbejde med Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender.

ÆNDRINGSFORSLAG

Udenrigsudvalget og Underudvalget om Menneskerettigheder opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende ændringsforslag i sin betænkning:

Kommissionens forslag[1]	Ændringsforslag
Ændringsforslag 1 Betragtning 2	
(2) Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder bekræfter rettighederne, som de bl.a. fremgår af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, traktaten om Den Europæiske Union, fællesskabstraktaterne, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, de socialpagter, som Fællesskabet og Europarådet har vedtaget, og De Europæiske Fællesskabers Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis.	(2) Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder bekræfter rettighederne, som de bl.a. fremgår af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, traktaten om Den Europæiske Union, ***særlig dens artikel 6, stk. 2, og artikel 11, verdenserklæringen om menneskerettigheder og alle andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter***, fællesskabstraktaterne, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, de socialpagter, som Fællesskabet og Europarådet har vedtaget, og De Europæiske Fællesskabers Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis.
Ændringsforslag 2 Betragtning 16	
(16) Agenturet bør have et tæt samarbejde med Europarådet. Dette samarbejde skal sikre, at man undgår overlapninger mellem agenturets og Europarådets aktiviteter, navnlig ved at udarbejde mekanismer, der skaber synergier, som f.eks. indgåelse af en bilateral samarbejdsaftale og deltagelse af en uafhængig person udpeget af Europarådet i agenturets ledelsesstrukturer med præcist definerede stemmerettigheder som i det nuværende Europæiske Observationscenter	(16) Agenturet bør have et tæt samarbejde med Europarådet ***uden at blive afhængigt af det, og uden at der opstår en indbyrdes afhængighed***. Dette samarbejde skal sikre, at man undgår overlapninger mellem agenturets og Europarådets aktiviteter, navnlig ved at udarbejde mekanismer, der skaber synergier, som f.eks. indgåelse af en bilateral samarbejdsaftale og deltagelse af en uafhængig person udpeget af Europarådet i agenturets ledelsesstrukturer med præcist

[1] Endnu ikke offentliggjort i EUT.

for Racisme og Fremmedhad.	definerede stemmerettigheder som i det nuværende Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad.

Begrundelse

Samarbejde begrænser ikke agenturets muligheder for at træffe sine egne beslutninger ud fra sin egen holdning.

Ændringsforslag 3
Betragtning 18

(18) Europa-Parlamentet spiller en afgørende rolle inden for grundlæggende rettigheder. Det skal udpege en uafhængig person som medlem af agenturets bestyrelse.	(18) Europa-Parlamentet spiller en afgørende rolle inden for grundlæggende rettigheder. Det skal udpege en uafhængig person som medlem af agenturets bestyrelse ***og skal have ret til at deltage i udnævnelsen af agenturets direktør og dennes genudnævnelse***.

Begrundelse
Europa-Parlamentet bør også kunne udøve kontrol i forbindelse med agenturets forvaltning.

Ændringsforslag 4
Betragtning 26 b (ny)

	(26b) Europa-Parlamentet anerkender og bekræfter betydningen af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder i alle EU's aftaler med tredjelande og erkender, at Kommissionen aktivt bør evaluere overholdelsen af disse grundlæggende forpligtelser.

Ændringsforslag 5
Artikel 2

Målet med agenturet er at tilvejebringe bistand og ekspertise til Fællesskabets og medlemsstaternes kompetente institutioner, organer, kontorer og agenturer og bistå dem med fuldt ud at overholde de grundlæggende rettigheder, når de træffer foranstaltninger eller tager initiativer inden for deres respektive kompetenceområder vedrørende grundlæggende rettigheder.	Målet med agenturet er at tilvejebringe bistand og ekspertise til Fællesskabets og medlemsstaternes kompetente institutioner, organer, kontorer og agenturer og bistå dem med fuldt ud at overholde de grundlæggende rettigheder, når de træffer foranstaltninger eller tager initiativer inden for deres respektive kompetenceområder vedrørende grundlæggende rettigheder. ***Agenturet, som er retssuccessor for Det Europæiske***

	Observatorium for Racisme og Fremmedhad, skal udvikle sine egne metoder, procedurer og beslutningsmekanismer og basere sit arbejde på princippet om videnskabelig objektivitet.

Ændringsforslag 6
Artikel 3, stk. 2

2. Agenturet skal i sit arbejde referere til grundlæggende rettigheder som defineret i artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union, og som de bl.a. er fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der blev proklameret i Nice den 7. december 2000.	2. Agenturet skal i sit arbejde referere til grundlæggende rettigheder som defineret i artikel 6, stk. 2***, og artikel 11***, i traktaten om Den Europæiske Union, og som de bl.a. er fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der blev proklameret i Nice den 7. december 2000***, under behørig hensyntagen til de eksisterende internationale menneskerettighedsstandarder, som fremgår af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og protokollerne hertil, FN's verdenserklæring om menneskerettigheder og alle andre relevante menneskerettighedsinstrumenter***.

Ændringsforslag 7
Artikel 3, stk. 3

3. Agenturet skal ved udførelsen af sin virksomhed beskæftige sig med situationen for de grundlæggende rettigheder ***i*** Den Europæiske Union ***og i*** medlemsstaterne, når de gennemfører fællesskabsret, uden at det berører bestemmelserne i det følgende stykke og i artikel 4, stk. 1, litra e), og artikel 27 og 28.	3. Agenturet skal ved udførelsen af sin virksomhed beskæftige sig med situationen for de grundlæggende rettigheder ***og indvirkningen på dem af den virksomhed, der udføres af*** Den Europæiske Union***,*** medlemsstaterne ***og tiltrædelses- og kandidatlandene***, når de gennemfører fællesskabsret, uden at det berører bestemmelserne i det følgende stykke og i artikel 4, stk. 1, litra e), og artikel 27 og 28.

Ændringsforslag 8
Artikel 3, stk. 4

4. ***Uden at det berører artikel 27*** skal agenturet efter anmodning fra Kommissionen tilvejebringe oplysninger og analyser om grundlæggende rettigheder i tredjelande, ***med hvilke Fællesskabet har indgået associeringsaftaler eller aftaler, der indeholder bestemmelser om overholdelse af menneskerettigheder, eller med hvilke der er indledt eller forventes indledt forhandlinger om indgåelsen af sådanne aftaler, navnlig lande der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik***.	4. Agenturet skal efter anmodning fra ***Europa-Parlamentet,*** Kommissionen ***eller Rådet*** tilvejebringe oplysninger og analyser om grundlæggende rettigheder i tredjelande, ***for så vidt som det vedrører en ekstern dimension af anvendelsen af fællesskabslovgivningen eller af en intern politik, uden at det berører artikel 9. Denne opgave må ikke udføres på bekostning af agenturets primære fokusområde, nemlig medlemsstaterne.***

Ændringsforslag 9
Artikel 3, stk. 4 a (nyt)

	4a. Agenturet forelægger senest to år efter udnævnelsen af sin første bestyrelse Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet en grundig evaluering af sit mandat som fastlagt i denne artikel under hensyntagen til sine budgetmæssige og administrative ressourcer, eventuelt ledsaget af forslag til ændringer.

Ændringsforslag 10
Artikel 4, stk. 1, litra d

d) fremsætte ***konklusioner*** og udtalelser om generelle emner til EU-institutionerne og medlemsstaterne, når de gennemfører fællesskabsret, enten på eget initiativ eller efter anmodning fra Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen	d) fremsætte ***henstillinger*** og udtalelser om generelle emner ***og om internationale aftaler*** til EU-institutionerne og medlemsstaterne, når de gennemfører fællesskabsret, enten på eget initiativ eller efter anmodning fra Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen

Begrundelse

Hvis agenturet virkelig skal skabe merværdi, skal det kunne fremsætte henstillinger, herunder også om internationale aftaler.

Ændringsforslag 11
Artikel 9

Agenturet koordinerer sin virksomhed med Europarådets virksomhed, navnlig for så vidt angår det årlige arbejdsprogram i medfør af artikel 5. I den henseende skal Fællesskabet i overensstemmelse med proceduren i traktatens artikel 300 indgå en aftale med Europarådet med henblik på at indlede et tæt samarbejde mellem sidstnævnte og agenturet. Denne aftale skal fastslå Europarådets ***forpligtelse til*** at udnævne en ***uafhængig person***, der ***skal have*** sæde i agenturets bestyrelse i overensstemmelse med artikel 11.	Agenturet koordinerer sin virksomhed med Europarådets virksomhed, navnlig for så vidt angår det årlige arbejdsprogram i medfør af artikel 5. I den henseende skal Fællesskabet i overensstemmelse med proceduren i traktatens artikel 300 indgå en ***bilateral*** aftale med Europarådet med henblik på at indlede et tæt samarbejde mellem sidstnævnte og agenturet. Denne aftale skal ***bl.a.*** fastslå***:***
	a) Europarådets ***mulighed for*** at udnævne ***sin repræsentant eller sin menneskerettighedskommissær***, der ***kan få*** sæde i agenturets bestyrelse i overensstemmelse med artikel 11***,***
	b) øget samarbejde mellem agenturet og Europarådets relevante organer i forbindelse med tredjelande, der er medlemmer af Europarådet.

Ændringsforslag 12
Artikel 9 a (ny)

	Artikel 9a
	Samarbejde med De Forenede Nationer
	Agenturet skal ved udførelsen af sin virksomhed tage hensyn til de relevante FN-organer, herunder FN's højkommissær for menneskerettigheder, som det kan indgå samarbejdsaftaler med.

Begrundelse

Agenturet bør koordinere sine aktiviteter med de relevante FN-organer.

Ændringsforslag 13
Artikel 9 b (ny)

Artikel 9b

Samarbejde med menneskerettigheds-ngo'er

Agenturet skal ved udførelsen af sin virksomhed samarbejde med anerkendte menneskerettigheds-ngo'er, navnlig vedrørende afsløringer af krænkelser af menneskerettighederne i EU og tredjelande og rapporter, som disse organisationer jævnligt offentliggør herom.

Ændringsforslag 14
Artikel 11, stk. 6

6. Bestyrelsens beslutninger træffes med simpelt flertal af de afgivne stemmer, bortset fra de beslutninger, der er nævnt i stk. 4, litra a), c) og d) og e), hvor der kræves et flertal på to tredjedele af alle medlemmer. Formandens stemme er udslagsgivende i tilfælde af stemmelighed. Den person, der er udpeget af Europarådet, kan ***kun*** deltage i afstemninger om beslutninger, der falder ind under stk. 4, ***litra a) og b)***.	6. Bestyrelsens beslutninger træffes med simpelt flertal af de afgivne stemmer, bortset fra de beslutninger, der er nævnt i stk. 4, litra a), c) og d) og e), hvor der kræves et flertal på to tredjedele af alle medlemmer. Formandens stemme er udslagsgivende i tilfælde af stemmelighed. Den person, der er udpeget af Europarådet, kan ***ikke*** deltage i afstemninger om beslutninger, der falder ind under stk. 4, ***litra c), d), e), f), h), i) og j)***.

Begrundelse

Formålet med dette ændringsforslag er at give den person, der er udpeget af Europarådet, en stemme i forbindelse med f.eks. vedtagelse af konklusioner og udtalelser om generelle emner såvel som i forbindelse med procedurespørgsmål og dermed styrke overensstemmelsen og komplementariteten med Europarådets standarder og virksomhed.

Ændringsforslag 15
Artikel 12, stk. 1

1. Bestyrelsen bistås af et forretningsudvalg. Forretningsudvalget består af formanden og næstformændene for bestyrelsen og to	1. Bestyrelsen bistås af et forretningsudvalg. Forretningsudvalget består af formanden og næstformændene for bestyrelsen***, den***

repræsentanter for Kommissionen.	***person, der er udpeget til bestyrelsen af Europarådet,*** og to repræsentanter for Kommissionen.

Begrundelse

Dette ændringsforslag tjener samme formål som ændringsforslag 5, 6 og 7.

Ændringsforslag 16
Artikel 13, stk. 1

1. Agenturet ledes af en direktør, der udnævnes af bestyrelsen på grundlag af en liste over ansøgere, som foreslås af Kommissionen. Direktøren udnævnes på grundlag af erfaring og kvalifikationer inden for administration og forvaltning samt erfaring inden for grundlæggende rettigheder. Inden udnævnelsen kan den ansøger, bestyrelsen vælger, indkaldes til høring i Europa-Parlamentets kompetente udvalg for at afgive en erklæring og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.	1. Agenturet ledes af en direktør, der udnævnes af bestyrelsen på grundlag af en liste over ansøgere, som foreslås af Kommissionen. Direktøren udnævnes på grundlag af erfaring og kvalifikationer inden for administration og forvaltning samt erfaring inden for grundlæggende rettigheder. Inden udnævnelsen kan den ansøger, bestyrelsen vælger, indkaldes til høring i Europa-Parlamentets kompetente udvalg for at afgive en erklæring og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne. ***Europa-Parlamentet skal forkaste eller godkende udnævnelsen af direktøren.***

Ændringsforslag 17
Artikel 13, stk. 2

2. Direktøren udnævnes for en femårig periode. Efter forslag fra Kommissionen og efter evaluering kan denne periode forlænges en gang med højst fem år. Kommissionen skal i evalueringen bl.a. vurdere de resultater, der er opnået i den første periode, og den måde, de er opnået på, og agenturets opgaver og forpligtelser i de kommende år.	2. Direktøren udnævnes for en femårig periode. Efter forslag fra Kommissionen og efter evaluering kan denne periode forlænges en gang med højst fem år. Kommissionen skal i evalueringen bl.a. vurdere de resultater, der er opnået i den første periode, og den måde, de er opnået på, og agenturets opgaver og forpligtelser i de kommende år. ***En eventuel genudnævnelse af direktøren skal godkendes af Europa-Parlamentet.***

Begrundelse

Europa-Parlamentet bør udøve sine kontrolbeføjelser i forbindelse med en eventuel genudnævnelse af direktøren.

Ændringsforslag 18
Artikel 13, stk. 5

5. Direktøren kan efter forslag fra Kommissionen afskediges af bestyrelsen før mandatperiodens udløb.	5. Direktøren kan efter forslag fra Kommissionen ***eller Europa-Parlamentet*** afskediges af bestyrelsen før mandatperiodens udløb.

Ændringsforslag 19
Artikel 14, stk. 6

6. Forummet ledes af *en direktør*. Det mødes ***én gang*** om året eller på bestyrelsens anmodning. Procedurer for forummets virksomhed fastsættes i agenturets forretningsorden, der offentliggøres.	6. Forummet ledes af *direktøren*. Det mødes ***mindst to gange*** om året eller på bestyrelsens anmodning***, eller når et flertal af medlemmerne finder det nødvendigt.*** Procedurer for forummets virksomhed fastsættes i agenturets forretningsorden, der offentliggøres.

Ændringsforslag 20
Artikel 27, stk. 1

1. Agenturet er åbent for deltagelse af de lande, som Fællesskabet har indgået en associeringsaftale med, og som Det Europæiske Råd har identificeret som kandidatlande eller potentielle kandidatlande med henblik på tiltrædelse af EU, hvis det relevante associeringsråd træffer beslutning om en sådan deltagelse.	1. Agenturet er åbent for deltagelse ***som observatører*** af de lande, som Fællesskabet har indgået en associeringsaftale med, og som Det Europæiske Råd har identificeret som kandidatlande eller potentielle kandidatlande med henblik på tiltrædelse af EU, hvis det relevante associeringsråd træffer beslutning om en sådan deltagelse.

Begrundelse

Formålet med dette ændringsforslag er at præsentere agenturet for potentielle nye EU-medlemsstater og inddrage dem i agenturets aktiviteter før tiltrædelse på en måde, der er forenelig med agenturets primære formål.

PROCEDURE

Titel	Forslag til Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder
Referencer	KOM(2005)0280 – C6-0288/2005 – 2005/0124(CNS)
Korresponderende udvalg	LIBE
Rådgivende udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet	AFET 29.9.2005
Udvidet samarbejde – dato for meddelelse på plenarmødet	
Rådgivende ordfører Dato for valg	Cem Özdemir 29.8.2005
Oprindelig rådgivende ordfører	
Behandling i udvalg	21.11.2005 4.1.2006 24.1.2006 20.2.2006 3.5.2006
Dato for vedtagelse af forslag	3.5.2006
Resultat af den endelige afstemning	+: 38 –: 5 0: 3
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Bastiaan Belder, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Jana Hybášková, Anna Ibrisagic, Toomas Hendrik Ilves, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Ari Vatanen, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Irena Belohorská, Árpád Duka-Zólyomi, Michl Ebner, Kinga Gál, Milan Horáček, Aloyzas Sakalas, Inger Segelström, Tatjana Ždanoka
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2	
Bemærkninger (foreligger kun på ét sprog)	…